

Opravila v šolski drevesnici meseca sušca.

Prepričal sem se večkrat, da je mnogo tovarišev, koji so v izgoji drevesc in sploh o šolskem vrtnarstvu teoretično še dosti dobro poučeni, a praktično svojega znanja ne znajo porabiti, ker niso imeli prilike, da bi jim bil kdo vse natanko pokazal. Namenil sem se, da hočem v tem cenjenem listu opisati za vsak mesec najvažnejša opravila v šolski drevesnici po večletnih lastnih izkušnjah.

Kako naj bode šolski vrt razdeljen, ravna naj se vsak po knjigah „Vrtnarstvo“ spis. g. G. Pire ali „Sadjarstvo“ spis. g. R. Dolencec. Ti dve knjigi se nahajate skoro pri vsaki šoli in jih prav toplo priporočam vsakemu šolskemu vrtnarju. Vse, kar bodem površno omenil, je bolj natanko opisano v omenjenih knjigah.

Kdor v jeseni ni sejal hruševih in jabolkovih pešek in jih tudi ni stratificiral, si sedaj še prav lahko pomaga, da mu bodo kalile. Ako nimaš pešek, naroči si jih hitro. Deni jih v kako plitvo posodo, pomešaj jih z vlažnim peskom ter jih postavljaš zvečer na prosto, da zmrznejo, a po dnevi jih deni med šolsko okno, da se otajajo. Ko se na vrtu zemlja toliko osuši, da se more prekopati, naj se precej vsejejo. Sejati je najbolje precej redko in v prav gnojno zemljo. Ako smo peške vsejali redko in v prav gnojno zemljo, dobimo zelo lepe divjake. Poskusil sem že večkrat, da sem prav močne enoletne jabolkove divjake pikiral in požlahtnil vse naenkrat in precej vsadil v drevesnico, a dosegel sem vselej prav dobre vspehe. Več ko 3 leta naj ne bo nobeno drevesce staro, predno je za požlahtnitev, ker znikerna drevesca je najbolje kar zavreči. Sejati se mora vsikdar v vrste, da se lože pleva in okoplje.

Vsak naj si oskrbi o pravem času cepičev, ter naj jih pravilno hrani, kakor je v omenjenih knjigah opisano. Cepiči se lahko dobe pri c. kr. kmetijski družbi ali pa pri kakem sosednem učitelju. Cepiči so enoletne ravne mladike. Vzamejo se lahko tudi od mladih dreves, ki še niso rodila sadu.

Prostor, kamor bomo letošnje cepljence sadili, bi moral biti že v jeseni dobro prekopan. Kdor še tega ni storil, naj delo nemudoma zvrši, kakor hitro bode vreme pripustilo. Kdor v drevesnici zemlje nič ne prekoplje, ta silno škoduje. Drevesca prvo in drugo leto rastejo ravno tako, a tretje leto nareda že daljše korenine, ker pa ne najdejo rahle zemlje, rastejo slabo.

Eno-, dve- in triletne cepljence je treba konec tega mesesa obrezati, a glavna mladika naj se pusti pri miru, če tudi je malo ozebla. Zakaj? hočem opisati prihodnjič. Pikiranci naj se tudi že ta mesec presade na pikirno leho. Pikiranje pri hruševih in jabolkovih drevescih nikakor ne smemo opustiti, ker drugače ne dobimo drevesc z dobrimi

koreninami. Drevesca s slabimi koreninami pa niso nič vredna. S cepljenjem v roki naj se prične. Pri cepljenji naj se rabi tekoče mazilo, koje si vsak prav lahko pripravi. Vzame se malo smrekove smole, koja se stopi in se ji prilije nekaj špirta. Svetujem vsakemu dvojno cepitev. Jabolka naj se požlahtnijo z angleško zlato zimsko parmeno, koja ima zelo ravno in hitro rast. Hruške smo do sedaj cepili z normansko moštnico, koja ima tudi prav ravno in močno rast, a skušnja je pokazala, da deblo normanske moštnice zelo rado ozebe, zato jo jaz nikomur ne priporočam.

Vzamejo naj se cepovi od kake druge hitro rastoče vrste, le tepke ne, ker tepka ima zelo počasno rast. Cepi se največ po načinu, ki se imenuje sedlanje, a cepi se lahko tudi na drug način. Najboljši način za vsacega je tisti, kojega je najbolj navajen, da se mu jih bo največ prijelo. Sadi se v drevesnico lahko precej, kakor hitro vreme pripusti. Če je tudi kasneje še mraz, ali če še tudi sneg pade, to cepljencem nič ne škoduje. Kdor ima pa cepiti tudi črešnje, ta naj to delo zvrši še v prvi polovici t. m., ker drugače se mu bode težko prijelo. Radi črešpelj hočem omeniti prihodnjič. Vse kar se sadi v drevesnico, moramo saditi v vrste, ker je najlepše in se prav lahko vpleve. Pri saditvi je paziti, da korenine lepo vpravamo in da nikdar globokeje ne sadimo, kakor je drevesce prej raslo. Pred saditvijo gnojiti ne smemo nikdar, ker frišen gnoj škoduje.

A. Likozar.

Iz deželnega zbora kranjskega.

(Tretja seja dne 12. prosinca.)

Poslanec Klun poroča v imenu finančnega odseka o prošnji učitelja g. M. Ivanetiča za dovolitev 1. in 2. starostne doklade, ter nasvetuje, da se prošnja odkloni, ker v tem vprašanju deželni zbor ni kompetenten, temveč deželni šolski svet. Dalje poroča o prošnji vpojenega učitelja Fr. Pavlina za zvišanje pokojnine. Dovolí se poleg pokojnine letnih 240 gld. za tri leta 120 gld. osebne doklade.

Prošnja učiteljev 2. in 3. plačilnega razreda v Ljubljani za zvišanje stanarine se odkloni z dostavkom, da se bode nánjo oziralo pri prihodnji razvrstitvi učiteljev.

Učiteljema na ljudski šoli v Toplicah-Zagorju se dovoli osebna doklada z naročilom deželnemu odboru, da skuša iztirjati to doklado pri rudniški družbi, katera jo je odpovedala.

Po proračunu deželnega odbora znaša za l. 1894. potrebščina normalno-šolskega zaklada 346.796 gld., pokritje pa 23.301 gld.; kaže se torej 323.495 gld. primanjkljeja, kateri se ima pokriti z 10% šolsko priklado in z doneskom deželnega zaklada. Finančni odsek je na jedni